

Sivistyslautakunta

Päätöspäivämäärä 22.04.2025

Lahden kaupunki, Sivistyslautakunta, 22.04.2025

Kirkonkylän peruskoulun lakkauttaminen 1.8.2025 alkaen

537/00.01.02.05/2025

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

palvelupäällikkö, Matti Saarela, 044 416 3336

Päätös

Esittelijä

opetus- ja kasvatusjohtaja Jämsén Virve

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta päättää lakkauttaa Kirkonkylän peruskoulun 1.8.2025 alkaen.

Perusteluosa

**Vaikutusten ennakkoarviointi**

Vaikutusten ennakkoarviointi on liitteenä. Arvioinnissa on huomioitu kuntalaisvaikutukset, organisaatiovaikutukset, ympäristövaikutukset, talousvaikutukset ja yhteys strategiaan kaikkien vaihtoehtojen osalta. Vaihtoehtoja on kolme: *vaihtoehto 0*, koulua ei lakkauteta, *vaihtoehto 1*, koulu lakkautetaan 31.7.2026, *vaihtoehto 2*, koulu lakkautetaan 31.7.2025.

**Yleiset perustelut**

Lahden kaupungin lasten ja nuorten kasvun vastualueen palveluverkkotarkastelua ja -suunnittelua on toteutettu vuodesta 2021 alkaen jatkuvana prosessina.

Palveluverkon muutostarpeita on tunnistettu ja ennakoitu kahden vuoden välein saataviin oppilasennusteisiin peilaten ja vuosittain osana taloussuunnittelua ja investointiohjelmaa.

Kunta on velvollinen järjestämään sen alueella asuville oppivelvollisuusikäisille perusopetusta. Perusopetuslain mukaan kunta osoittaa alueella asuville oppivelvollisuusikäisille lähikoulun tai muun soveltuvan paikan, jossa opetus annetaan sellaisella kielellä, jolla kunta on velvollinen opetusta järjestämään. Lähikoululla ja muulla opetuksen järjestämipaikalla tarkoitetaan paikkaa, johon oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämipaikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä. Lähikoulu ei välttämättä tarkoita maantieteellisesti lähintä koulua tai opetuksen järjestämipaikkaa. Oppilaalla on oikeus perusopetuslain mukaiseen koulumatkaetuun kunnan osoittamaan lähikouluun tai muuhun opetuksen järjestämipaikkaan.

Kunta päättää siitä, millä tavoin ja mitä menettelyjä noudattaen opetuksen järjestämipaikat määrätään. Lahden perusopetuksen palveluverkosta päättää sivistyslautakunta ja koulupaikat osoitetaan kaupungin oppilaaksiottoalueiden ja -periaatteiden mukaisesti.

Mikäli huoltaja ei ole tyytyväinen opetuksen järjestäjän osoittamaan ensisijaiseen koulupaikkaan, huoltaja voi hakea lapselleen haluamastaan koulusta toissijaista koulupaikkaa. Jos koulussa, josta huoltaja on hakenut lapselleen toissijaista koulupaikkaa, on tilaa ja oppilaan opetus voidaan kyseisessä koulussa järjestää, saa oppilas toissijaisen koulupaikan. Huoltajat vastaavat koulumatkan mahdollisista kustannuksista toissijaiseen koulupaikkaan.

Syksyllä 2025 ensimmäisen luokan aloittavien oppilaiden ehyen koulupolun toteutumista on ennakoitu ohjaamalla syksyllä 2024 esioppilaat Rakokiven koulurakennuksessa toteutettavaan esiopetukseen. Heidän koulupolkunsa jatkuu yhtenäisenä Rakokiven koulun 1. luokalla, mistä on tiedotettu jo syksyllä 2024. Ei ole tarkoituksenmukaista siirtää tulevia 1. luokkalaisia Kirkonkylän kouluun, jossa koulupolkuun tulee joka tapauksessa muutoksia joko koulun lakkautuksen tai väistötiloihin siirtymisen vuoksi.

Sivistyslautakunnalle on esitelty oppilasennusteiden ja palveluverkon tilannekatsaus 23.1.2025. Asiasta on pidetty avoin keskustelutilaisuus alueen asukkaille helmikuussa sekä vanhempainilta ja asukasinfo huhtikuun alussa. Kirkonkylän peruskoulun toiminnan tulevaisuuden vaihtoehtoista on järjestetty lausuntokierros ajalla 24.3.2025–9.4.2025.

### **Kuntotutkimukset ja päätelmä**

Kirkonkylän koulun kuntotutkimustulosten perusteella rakennus on tullut peruskorjausikään ja rakennuksessa esiintyy merkittävää korjaustarvetta. Koulun rakennuksen käyttöä ei kuntotutkimuksen sekä terveystarkkailun ja työterveyshuollon lausuntojen ja käytyjen vuoropuhelujen perusteella voida jatkaa kevätlukukauden 2026 jälkeen ilman mittavia korjaustoimenpiteitä tai korvaavien tilojen osoittamista Kirkonkylän koulun oppilaiden opetuksen järjestämiseen.

Terveystarkkailun kanssa käytyjen vuoropuhelujen perusteella Kirkonkylän koulusta käytöstä joudutaan rajaamaan pois kuusi tilaa. Nämä tilat ovat luokkatiloja, iltapäivätoiminnan tila, kovien materiaalien käsityön (tekninen työ) opetustila ja liikuntasali. Näissä tiloissa terveyshaitta esiintyy tasolla todennäköinen. Käydyn vuoropuhelun seurauksena myös ruokalassa joudutaan rajamaan oleskelua vain ruokailun ajaksi, joka tarkoittaa noin 20 minuuttia päivässä.

Näiden toimien johdosta opetusta Kirkonkylän koulussa jouduttaisiin osittain toteuttamaan toisissa toimipisteissä opetussuunnitelman toteuttamiseksi lukuvuonna 2025–2026. Tämä tarkoittaa muun muassa kuljetuskustannuksia, jotka esitetty myöhemmin talousvaikutuksissa. *Opetuksen täysipainoinen järjestäminen syksystä 2025 alkaen ei ole mahdollista Kirkonkylän nykyisessä koulurakennuksessa.*

Peruskorjaukselle tai uudisrakennuksen rakentamiselle ei ole tarvetta tilatarpeen näkökulmasta. Nastolan alueen kokonaisoppilasmäärä on laskeva ja alueen oppilaat mahtuvat syksystä 2025 alkaen Rakokiven, Kartanon ja Kukkasen peruskouluihin. Näin ollen investointi Kirkonkylän kouluun ei ole välttämätön. Perusopetukselle kohdennetut talouden tasapainotusvaateet edellyttävät priorisoimaan välttämättömiä käyttömenoja ja investointeja.

### **Kannanotot ja lausunnot**

Kirkonkylän koulun tulevaisuudesta oli lausuntopyyntö avoinna 24.3.–9.4.2025. Ennen lausuntopyyntöä kannanottoja oli saatu kuusi. Kannanottoja toimittivat alueen yrittäjät, kumppanuuspyödyt ja osallistavan budjetoinnin ideointivaihe. Lausuntopyyntöön lausuntoja ja kannanottoja saatiin kahdeksan, joita toimittivat vanhempaintoimikunnat, oppilaskunnan hallitukset ja yksityiset henkilöt. Kannanottoja ja lausuntoja saatiin yhteensä 14. Lausunnoissa otettiin kantaa kolmeen eri vaihtoehtoon: koulua ei lakkauteta, koulu lakkautetaan 1.8.2026 alkaen, koulu lakkautetaan 1.8.2025 alkaen.

Kaikissa saaduissa lausunnoissa toivottiin Kirkonkylän koulun jatkuvan myös tulevaisuudessa omana yksikkönään, viitattiin muun muassa nykyisen maailmantilanteen vaikutuksiin pakolaisten määrässä Nastolan alueella. Lausunnoissa todettiin muun muassa, että nopeilla muutoksilla on merkittäviä ja pitkäaikaisia vaikutuksia alueen asukkaisiin, erityisesti lapsiin ja nuoriin, alueen

elinvoimaan ja vetovoimaan. Lausunnoissa todettiin koulun lakkauttamisen lähettävän kielteisen viestin sekä nykyisille että uusille asukkaille. Peräänkuulutettiin asiassa harkittuja ja kauaskantoisia suunnitelmia, jotka ottavat koko itäisen alueen kouluverkon huomioon. Kumppanuuspöydän lausunnossa todettiin myös, että muuttunut valtion ja kuntien tilanne johtaa siihen, että ihmiset hakevat halvempia vuokra-asuntoja, joita Nastolassa on tarjolla. Kumppanuuspöytä otti kantaa siihen, että Kirkonkylän koulua ei lakkautettaisi 2025, vaan selvitetäisiin rauhassa tulevaisuutta.

**Rakokiven koulun oppilaskunnan hallituksen** enemmistö kannatti vaihtoehtoa 1 eli Kirkonkylän koulun lakkauttamista 31.7.2026. **Kirkonkylän koulun oppilaskunnan hallituksen** suurin huoli oli, että mahtuvatko oppilaat mihinkään kouluun tai tuleeko toisissa kouluissa ahdasta. Keskustelussa oli noussut kysymys, miksi halutaan rakentaa valtavia kouluja. Lisäksi oppilaskunnan hallitus oli huolissaan pitenevistä koulumatkoista. Esiin nousi myös halu siirtyä Kankaantien toimipisteeseen, koska se on lähempänä kotia kun Rakokiven koulu. Esiin nousi keskustelu stressistä muutoksen yhteydessä. Kirkonkylän koulun oppilaskunnanhallitus kannatti yksimielisesti koulun jatkumista. **Kartanon koulun oppilaskunnanhallitus** koki haastavaksi ottaa kantaa asiaan. Äänestyksessä eniten sai ääniä koulun jatkuminen ja toiseksi eniten ääniä 31.7.2025 lakkauttaminen.

Rakokiven päiväkodin vanhempaintoimikunta ei kannanotossaan ottanut kantaa vaihtoehtoihin. He olivat huolissaan tilojen ja piha-alueiden riittävydestä sekä tulevien ryhmien koosta. Toimikunta toivoi, että huomioon otetaan myös varhaiskasvatuksen toiminnot. Vanhempaintoimikuntien lausunnoissa todettiin, että vaihtoehto 2, jossa lakkautus astuisi voimaan jo 31.7.2025, tulee aikataulullisesti liian nopeasti ja oppilaiden hajauttaminen eri kouluihin ei tunnu järkevältä ratkaisulta. Rakokiven vanhempaintoimikunta toi lausunnossaan esiin huolensa muutoksen vaikutuksista lasten turvalliseen fyysiseen, psyykkiseen ja sosiaaliseen kasvuun ja

hyvinvointiin. Päätöstä tehdessä pyydettiin ottamaan huomioon tilojen ja pihojen riittävyys. Lisäksi todettiin, että vaihtoehdon 2 toteutuessa tulee liian paljon muutoksia nopealla aikataululla lapsille ja perheille. Lausunnossa oltiin huolissaan myös laadukkaasta lapsivaikutusten arvioinnista. Vanhempaintoimikunta oli vaihtoehdon o kannalla, mutta mikäli sitä ei voida toteuttaa, tulee päätyä vaihtoehtoon 1.

Kirkonkylän koulun vanhempaintoimikunta toi lausunnossaan esille huolensa ennusteiden paikkansapitävyydestä sekä oppilaiden mahtumisesta alueen muihin kouluihin. Lukuja oli verrattu 2021 palveluverkkopäätöksessä olleisiin ennusteisiin. Lausunnossa otettiin kantaa myös ensi lukuvuoden 1. vuosiluokan oppilaiden sijoittumiseen Rakokiven kouluun ja vaadittiin itsearvioitua, että oppilaat sijoittuisivat Kirkonkylän koululle. Vaihtoehdoissa 1 ja 2 oltiin huolissaan myös alueen harrastusmahdollisuuksien poistumisesta. Kannanotossa painotettiin, että päätös koulun tulevaisuudesta voidaan tehdä vasta koko Nastolan alueen palveluverkon arvioinnin jälkeen.

Yksittäisen henkilön kannanotossa oli huoli erityislapsien suhteen tuen saannista ja koulunkäynnistä isommassa yksikössä. Huolta oli myös siitä, tuleeko tästä aidosti säästöjä vai hukkuvatko ne lasten haasteisiin. Koulumatkojen pidentyminen nousi huoleksi myös kannanotossa sekä oppilaiden mahtuminen toisiin kouluihin ja saman perheen lapsien sijoittuminen eri kouluihin. Lisäksi kannanotossa kyseenalaistettiin ennusteiden paikkansapitävyys.

### **Saavutettavuus**

Kirkonkylän koulusta on tehty saavutettavuuskartta osana kestävän koululiikkumisen ohjelmaa. Kartassa on esitetty sinisellä reitit, jotka ovat mahdollisia liikkua kävellen viidessätoista minuutissa ja pyöräillen viidessä minuutissa. Oranssilla värillä on esitetty reitit, jotka ovat liikuttavissa kävellen

kolmessakymmenessä minuutissa ja pyöräillen kymmenessä minuutissa. Sekä Rakokiven että Kartanon koulut ovat liki saavutettavissa oranssin värin osoittamassa ajassa. Kartta liitteenä.

### **Taloudelliset vaikutukset**

Vaihtoehto o, jossa Kirkonkylän koulua ei lakkauteta, nykyisen rakennuksen peruskorjauksen kustannukset ovat yli 10 M€. Vastaavan kokoisen uudisrakennuksen kustannukset ovat karkeasti arvioiden 15 M€. Väistötilojen kustannukset ovat vuositasolla 800 000 €–1,1 M€. Väistötilojen tarve investointiohjelmasta johtuen on noin 10 vuotta. Osa tiloista asetetaan käyttökieltoon syksystä 2025, mikä johtaa kuljetuskustannuksiin toisiin oppimisympäristöihin ainakin liikunnan ja käsityön oppituntien osalta, kustannukset kuljetuksesta ovat noin 500 €/ryhmä/kerta. Molempia aineita on kaksi tuntia viikossa. Jos jokainen ryhmä (5) vie liikuntatunnille kerran kuukaudessa toiseen kouluun tai esimerkiksi Pajulahteen, maksavat kuljetuskustannukset noin 2 500 €/kk, lisäksi tulee varata määrärahaa mahdollisiin tilavuokriin esimerkiksi Pajulahdesta. Mikäli ryhmät kuljetetaan kaksi kertaa kuukaudessa, niin kustannus on 5 000 €/kk. Jos molempiin oppiaineisiin kuljetetaan joka toinen viikko oppilaat oman koulun ulkopuolisiin tiloihin, maksaa se kuljetusten osalta 10 000 €/kk. Käsityön opetussuunnitelman toteuttaminen täysipainoisesti on mahdotonta ilman opetustilaa. Liikuntaa opiskellaan myös ulkoliikuntapaikoilla.

Henkilöstön rekryointitarpeesta aiheutuvat kustannukset ovat vuositasolla 240 000 €. Lisäksi siivouksesta aiheutuvat kustannukset ovat nykyisen rakennuksen osalta 4.4.2025 päivätyn hintaliitteen mukaan 80 500 €. Vuokrakustannukset nykyisestä koulurakennuksesta on 380 000 €/vuosi. Nämä lisäkustannukset on mahdollista välttää; Kirkonkylän koulun rakennuksen käyttö ei alueen kokonaisoppilasmäärän sekä tilatarpeen näkökulmasta ole välttämätöntä.

Vaihtoehdot 1 ja 2 eroavat toisistaan koulun lakkautuksen ja säästöjen toteutumisen ajankohdan osalta. Lukuvuonna 2025–2026 vuokratkustannukset ovat 380 000 €, henkilöstön rekrytoinnista johtuvat kustannukset 240 000 € vuodessa ja käyttökielossa olevien tilojen osalta kuljetuskustannukset on esitetty edellisessä kappaleessa. Vaihtoehdossa 1 siivouksesta aiheutuvat kustannukset ovat nykyisen rakennuksen osalta 4.4.2025 päivätyn hintaliitteen mukaan 80 500 €. Vaihtoehdossa 1 oppilaiden pidentyneestä koulumatkasta koituvat kustannukset ovat 11 000 € vuodessa. Vaihtoehdossa 2 edellä mainitut kustannukset toteutuvat säästöinä vuotta aiemmin vaihtoehtoon 1 verrattuna.

Ehdotus koulun lakkautuksesta 1.8.2025 alkaen koetaan ymmärrettävästi tapahtuvan nopealla aikataululla. Kuitenkin Kirkonkylän koulurakennuksen kunto, alueen oppilasennusteet sekä kaupungin taloustilanne huomioon ottaen on tarkoituksenmukaisinta lakkauttaa koulu 1.8.2025 alkaen. Perusopetuksella on valmius valmistella ja toteuttaa esitetty muutos siten, että Kirkonkylän koulun oppilaat voivat aloittaa koulunkäynnin suunnitellusti Nastolan alueen muissa kouluissa elokuussa 2025.

## Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

## Toimenpiteet

Kirkonkylän koulu

Rakokiven koulu

Kartanon koulu

Kukkasen koulu